

Вашингтон – „Конгрес наставља дебату да ли наша нација треба да буде економски руинирана”, наслов је који најпрецизније одсликава политичке прилике у Вашингтону. Потиче из сатиричног листа „Онион”, па тако испада да је хумор сасвим верно огледало суморне збиље.

Иако време истиче, неопходно је да се компромис између републиканаца и демократа око повећања лимита за задуживање америчке владе постигне „јуче”, како би до 2. августа могла да се обави неопходна процедура – на столу се нашао још један предлог, у њиховој серији, за превазилажење кризе, за који се тврди да има досад најбоље изгледе да прође.

О њему преговарају председник Барак Обама и председавајући Представничког дома Конгреса републиканац Џон Бејнер. Он подразумева да се у идућих 10 година владин буџет скреше за три билиона долара, док питање нових прихода оставља отвореним за неко будуће време.

То би, наводно, била формула да републиканска већина у Представничком дому испоштује свој завет да неће гласати за било какво повећање пореза и одобри овакво решење, чије су контуре великим гунђањем дочекане међу конгресменима Демократске партије, који сматрају да је њихов лидер опет попустио пред „уценом” опозиције.

Смањивање буџета, пре свега, донело би удар на социјалне програме здравственог осигурања и пензионих додатака намењеним старијим грађанима и сиромашним Американцима, што је важан део политичког програма Обамине партије.

Обе стране су, поучене искуствима из ове политичке драме, којој се не види крај, опрезне у изјавама колико су близу договора, да и најновији предлог не би задесила судбина ранијих – који су протеклих дана прво високо узлетали, да би одмах после тога били приземљени.

Овај трилер се изузетном пажњом прати – како овде, тако и у остатку света, који је, на неки начин, у улози таоца једног од највећих идеолошких сукоба на у Вашингтону у новијој историји. У погледу буџета, дефицита и пореза, сукобљене су, наиме, две визије шта треба да буде улога државе у економији и друштву.

Конзервативци, при томе, сматрају да Обама брани један систем државног активизма и „реакционарног либерализма”, који ових дана своје мане показује и на другим странама – у Грчкој, Португалији, Италији...

Друго, радикалније лево (овде не постоји истинска левица) крило политичког спектра полази од тога да постоје два начина да се смањи државни дуг, односно његов удео у бруто националном производу – да се смање трошкови државе или да се повећа економски раст.

Не може, тврде, и једно и друго. „Ако владине трошкове превише смањимо, извлачимо тепих испод ногу економског опоравка и повећавамо захтеве за скупе државне услуге, као што су надокнаде незапосленима”, пише у „Вашингтон посту” коментатор Еуген Робинсон. „Морамо да се одлучимо да ли је данас важније да економија расте или да смањимо трошкове. Ако се претварамо да ћемо урадити оба, завршићемо тако што нећемо постићи ниједно.”

Робинсонов колега Џорџ Вил, који се сматра гласноговорником републиканаца, на истој страни констатује да се сада „више него икад од Регановог доласка пре 30 година, дебата у Вашингтону води речником конзервативаца”.

Конзервативци, међутим, имају и један сасвим практичан циљ, који најбоље описује изјава сенатора Меконела, другог у хијерархији ове партије, дата још прошле године: „Најважнија појединачна ствар коју желимо да остваримо јесте да Обама буде председник једног мандата.”

Берзе су, ипак, повољно реаговале на вести да би Обама и Бејнер коначно могли да се договоре, мада су на Волстриту увелико у току припреме за ситуацију да се компромис не постигне и да 2. августа влада више не буде у могућности да измирује све доспеле обавезе, па и исплаћује обвезнице свог дуга.

Важно упозорење стигло је и из Америчке привредне коморе, иначе несклоне Обама. Брус Џонстен, њен потпредседник за владине послове, могућност банкрота владе оценио је као „реалну, сасвим блиску, са потенцијално катастрофалним последицама”.

Милан Мишић

(Политика)